

{Víra a skutečnost}

67/022

670302-1

2.3.67

Pro křesťana je základní, životní důraz soustředěn na akt víry. Tento akt se děje ve světě, tj. uprostřed určitých dějinných okolností (podmínek) a jejich proměn. Proto nemůže být za všech okolností a ve všech dobách naprosto stejný. Sám akt víry podléhá významnou měrou proměnám. Je tedy snad součástí dějin? V jistém smyslu ano, v jistém smyslu nikoliv. Víra má nepochybně své dějiny; tyto dějiny víry jsou podstatně souvislé s dějinami světa, v němž víra jakožto akt se realizuje. Je třeba ohledat povahu této souvislosti. Víra se realizuje jistě v určitých podmínkách a okolnostech, takže její realizace reaguje na danou situaci, navazuje na ni. Víra není vůbec možná bez konkrétního vztahu ke skutečnosti. Víra navazuje na skutečnost nejen pod tlakem skutečnosti, ale ze své spontánní orientace a tendence, ze své podstaty. Nejde tedy o pouhé ovlivnění vnějšími činiteli (jakési znečištění, deformaci), nýbrž o přizpůsobení, které je podmínkou efektivnosti aktu víry. Navazování na určitou, konkrétní situaci je pro víru integrální součástí její realizace. Víra je tedy ze své podstaty zaměřena ke skutečnosti, ke světu. To prakticky znamená, že se realizuje uprostřed lidského vztahu ke světu; protože však lidský vztah ke světu v jistém smyslu je součástí světa, není víra ve své realizaci stržena do subjektivity lidského přístupu ke světu ani do objektivity světa v jeho danosti, ale realizuje se z jakéhosi odstupů od obojího, resp. realizuje se právě jakožto odstup (také; pochopitelně se tímto odstupem nevyčerpává). Odstup víry se však může realizovat pouze jako odstup věřícího člověka (obecně subjektu).